

Europese Raad

Brussel, 19 oktober 2017
(OR. en)

EUCO 14/17

CO EUR 17
CONCL 5

BEGELEIDENDE NOTA

van: het secretariaat-generaal van de Raad

aan: de delegaties

Betreft: Bijeenkomst van de Europese Raad (19 oktober 2017)
– Conclusies

Hierbij gaan voor de delegaties de conclusies die de Europese Raad op bovengenoemde bijeenkomst heeft aangenomen.

Aan het begin van de bijeenkomst bracht het lid van de Europese Raad dat de lidstaat vertegenwoordigt die het halfjaarlijks voorzitterschap van de Raad bekleedt, verslag uit over de vorderingen met de uitvoering van eerdere conclusies van de Europese Raad.

I. MIGRATIE

1. De aanpak die de lidstaten en EU-instellingen volgen om de buitengrenzen volledig onder controle te krijgen, werpt vruchten af en moet worden geconsolideerd. In het algemeen worden de migratiestromen aanzienlijk ingedamd, en er komen minder mensen om op zee.
2. De Europese Raad is vastbesloten zijn alomvattende, pragmatische en resolute aanpak voort te zetten, en waar nodig toe te passen. Dit betekent:
 - waakzaam zijn met betrekking tot alle migratieroutes en klaar staan om te reageren op eventuele nieuwe tendensen;
 - een pragmatisch, flexibel en gecoördineerd gebruik van alle instrumenten waarover de EU en de lidstaten beschikken;
 - steun voor rechtstreeks getroffen of betrokken lidstaten, onder meer via doorlopende steun van EU-agentschappen;
 - nauwe samenwerking met internationale partners en met landen van herkomst, doorreis en vertrek;
 - illegale migratie minder aantrekkelijk maken door een doeltreffend terugkeerbeleid;
 - passende financiële en andere middelen.

3. Teneinde deze aanpak ten aanzien van alle migratieroutes te consolideren en te verdiepen, roept de Europese Raad er voorts toe op:
- blijk te geven van volledige toewijding aan onze samenwerking met Turkije op migratiegebied en aan de steun voor de Westelijke Balkan;
 - de overnameovereenkomst EU-Turkije ten aanzien van alle lidstaten volledig en op niet-discriminerende wijze uit te voeren;
 - De terugkeer sterk te intensiveren door middel van maatregelen op het niveau van zowel de EU als de lidstaten, zoals doeltreffende overnameovereenkomsten en -regelingen; het Europees Grens- en kustwachtagentschap moet verder worden versterkt en een grotere rol spelen bij het organiseren van de terugkeer;
 - ervoor te zorgen dat GVDB-missies en -operaties volledig bemand zijn en de mandaten ervan waar nodig worden aangepast, zodat zij bijdragen tot de bestrijding van netwerken van mensenhandelaars en mensensmokkelaars en hun bedrijfsmodel helpen ontwrichten; de acties van onze G5-Sahelpartners te ondersteunen;
 - vrijwillige hervestigingsregelingen toe te passen en te ontwikkelen in samenwerking met internationale partners, met name het UNHCR;
 - de informatie- en gegevensuitwisseling binnen de EU, tussen lidstaten, JBZ-agentschappen en GVDB-missies en -operaties, alsmede met internationale partners te verbeteren; in dit verband verzoekt de Europese Raad dat de operationele gemeenschappelijke onderzoeksteams worden uitgebreid tot relevante landen;
 - het noodzakelijke hefboomeffect tot stand te brengen en toe te passen, door gebruik te maken van alle relevante EU-beleidslijnen, -instrumenten en -middelen, waaronder ontwikkeling, handel en visa, om te komen tot meetbare resultaten wat betreft het voorkomen van illegale migratie en het terugzenden van irreguliere migranten.

4. Met betrekking tot de route door het centrale Middellandse Zeegebied:

- erkent de Europese Raad de belangrijke bijdrage die Italië daar heeft geleverd;
- vraagt de Europese Raad om aanhoudende inspanningen van de EU en steun voor de lidstaten om de migratiestromen in te dammen, terugkeer te intensiveren en nauwe samenwerkingsverbanden met landen van herkomst, doorreis en vertrek tot stand te brengen;
- wijst de Europese Raad nogmaals op het belang van samenwerking met de Libische autoriteiten en alle buurlanden van Libië om de grensbeheercapaciteit te bevorderen en benadrukt hij de urgentie van het ondersteunen van de ontwikkeling van de lokale gemeenschappen in Libië langs de migratieroutes;
- moedigt de Europese Raad het UNHCR en de IOM aan in hun inspanningen in Libië, in de Sahel en in de regio, waaronder de inspanningen om vrijwillige terugkeer en hervestiging verder te faciliteren en de opvangvoorzieningen te verbeteren in samenwerking met de Libische autoriteiten teneinde de menswaardige behandeling van migranten te garanderen, en roept hij ertoe op deze te steunen, onder meer op financieel vlak;
- zegt de Europese Raad toe te zullen zorgen voor toereikende en gerichte financiering, onder meer via het Noord-Afrikaanse segment van het EU-trustfonds voor Afrika, om de noodzakelijke migratiegerelateerde acties in Noord-Afrika te schragen en alle relevante projecten in 2017 en daarna te financieren, met tijdige betalingen. Hij draagt de Raad op, met de hulp van de Commissie, hieraan onmiddellijk een operationeel gevolg te geven teneinde ervoor te zorgen dat deze toezegging gestand wordt gedaan vóór de Europese Raad van december;
- roept de Europese Raad op tot grotere inspanningen om snel een permanente EU-aanwezigheid in Libië te realiseren, rekening houdend met de omstandigheden ter plaatse.

5. De Europese Raad dringt erop aan nauw toezicht te houden op de situatie langs de routes door het oostelijke en het westelijke Middellandse Zeegebied in het licht van de recente toename van de migratiestromen.
6. De Europese Raad herinnert eraan dat het aanpakken van de diepere oorzaken van migratie en het bieden van economische en sociale mogelijkheden in de landen van doorreis en herkomst deel uitmaken van zijn langetermijnaanpak van migratie. In dit verband is de Europese Raad ingenomen met de recente instelling van het Europees Fonds voor duurzame ontwikkeling, dat steun biedt voor investeringen in Afrikaanse landen en nabuurschapslanden. Hij is tevens ingenomen met de uitvoering van het initiatief voor economische veerkracht van de Europese Investeringsbank (EIB), dat investeringen in de nabuurschapslanden moet aantrekken. Hij ziet ernaar uit tijdens de komende top van de Afrikaanse Unie en de Europese Unie met de Afrikaanse partners van gedachten te wisselen over samenwerking.
7. De Europese Raad betuigt opnieuw zijn gehechtheid aan het Schengensysteem en spreekt het voornemen uit om zo spoedig mogelijk "terug naar Schengen" te keren, ten volle rekening houdend met evenredige veiligheidsbelangen van de lidstaten.
8. De Europese Raad is ingenomen met de voortgang die met de hervorming van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel tot dusver is geboekt en dringt aan op verdere convergentie naar een akkoord dat een goed evenwicht tussen verantwoordelijkheid en solidariteit biedt en bestendigheid tegen toekomstige crises waarborgt, in overeenstemming met zijn conclusies van juni 2017. De Europese Raad zal tijdens zijn bijeenkomst in december op deze kwestie terugkomen en tijdens de eerste helft van 2018 een consensus trachten te bereiken.

II. DIGITAAL EUROPA

9. De Digitale top in Tallinn van 29 september 2017 heeft een krachtig signaal doen uitgaan over de noodzaak van een sterker en coherenter digitaal Europa. De conclusies van premier Ratas na afloop van de top vormen een uitstekende basis voor verdere werkzaamheden op alle niveaus.
10. Digitalisering biedt enorme kansen voor innovatie, groei en banen, zal bijdragen tot ons mondiale concurrentievermogen en zal onze creatieve en culturele verscheidenheid vergroten. Om deze kansen te grijpen, moeten we een aantal uitdagingen die voortkomen uit de digitale transformatie gezamenlijk aanpakken en beleid dat met de gevolgen van digitalisering te maken krijgt, herzien. De Europese Raad is bereid al het nodige te doen om Europa "digitaal" te maken.
11. Om met succes een digitaal Europa op te bouwen, heeft de EU met name het volgende nodig:
 - overheidsdiensten en een publieke sector die het digitale tijdperk volledig hebben omarmd en het goede voorbeeld geven: e-overheid en het inzetten van nieuwe technologieën, toegankelijkheid, één-loket-bestuur en het eenmaligheidsbeginsel, en een gedigitaliseerde publieke sector zijn cruciaal voor het transformeren van onze samenlevingen en voor het ondersteunen van de vier vrijheden van de EU. De Europese Raad verzoekt om uitvoering te geven aan de ministeriële verklaring van Tallinn over e-overheid;

- een toekomstgericht regelgevingskader: het voltooiën van de Strategie voor een digitale eengemaakte markt uiterlijk eind 2018 in al haar onderdelen, blijft een cruciale taak. Hoewel er reeds aanzienlijke vooruitgang is geboekt, moeten de werkzaamheden op dit gebied worden versneld om die deadline te halen. Daartoe moet op de extra zitting van de Raad TTE/Telecommunicatie op 24 oktober worden besproken hoe de werkzaamheden voor de digitale eengemaakte markt kunnen worden bespoedigd en hoe daarvoor prioriteiten kunnen worden bepaald. Vóór eind 2017 zouden de twee wetgevers overeenstemming moeten bereiken over geoblocking, audiovisuele mediadiensten en pakketbezorging. Ook zouden de twee wetgevers uiterlijk eind juni 2018 overeenstemming moeten bereiken over het voorstel inzake het vrije verkeer van niet-persoonsgebonden gegevens en over het wetboek voor elektronische communicatie. De Europese Raad benadrukt hoe belangrijk het is dat in de handelsovereenkomsten wordt gezorgd voor passende regels inzake gegevensstromen met derde landen, onverminderd de EU-wetgeving. Voorts moet er prioriteit worden gegeven aan de onderhandelingen over het auteursrecht de richtlijn digitale inhoud. De Europese Raad beklemtoont ook de noodzaak van meer transparantie bij de praktijken en toepassingen op platformen;
- een eersteklas infrastructuur en communicatienetwerk: dit vereist samenwerking op EU niveau, onder meer met het oog op de totstandbrenging, in de gehele EU, van vaste en mobiele zeerhogesnelheidsnetwerken (5G) van wereldklasse en grotere en gecoördineerde beschikbaarheid van spectrum tegen 2020, onder consistente economische en regelgevingsvoorwaarden; dit vereist op zijn beurt dat alle nodige wetgevingsmiddelen, waaronder een voldoende aantal trialogen, worden aangewend om een overeenkomst te bereiken inzake het wetboek voor elektronische communicatie, inclusief de noodzakelijke bepalingen inzake spectrum;
- een gemeenschappelijke aanpak van cyberbeveiliging: voor de digitale wereld is vertrouwen een vereiste, en dit vertrouwen kan alleen tot stand worden gebracht door het vergroten van de proactieve beveiliging door ontwerp in alle digitale beleids-onderdelen, door te voorzien in passende veiligheids certificering van producten en diensten, en door het versterken van ons vermogen om cyberaanvallen te voorkomen, te ontmoedigen, op te sporen en erop te reageren. Hiertoe moeten de Commissievoorstellen inzake cyberbeveiliging op een holistische wijze worden ontwikkeld, tijdig worden ingediend en zonder vertraging worden behandeld, in overeenstemming met een door de Raad op te stellen actieplan;

- bestrijding van terrorisme en onlinecriminaliteit: hiertoe moeten meer inspanningen worden geleverd, zoals de Europese Raad heeft aangegeven in zijn conclusies van juni 2017. De Europese Raad is ingenomen met de mededeling van de Commissie over de bestrijding van illegale inhoud online, en hij herhaalt dat hij bereid is om, indien nodig, passende maatregelen op EU-niveau te steunen;
- arbeidsmarkten en opleidings- en onderwijsstelsels die aangepast zijn aan het digitale tijdperk: het is nodig om te investeren in digitale vaardigheden, teneinde alle Europeanen toe te rusten met de nodige capaciteiten en mogelijkheden;
- een vastberaden inspanning op het gebied van O&O en investeringen: om nieuwe vormen van ondernemerschap te ondersteunen, en de digitale transformatie van het bedrijfsleven en de dienstensector te stimuleren en te faciliteren. EU-instrumenten zoals de EU-kaderprogramma's, waaronder Horizon 2020, de Europese structuur- en investeringsfondsen en het Europees Fonds voor strategische investeringen kunnen bijdragen tot de verwezenlijking van deze doelstelling. Tevens moet de EU onderzoeken op welke wijzen de passende structuren en financiering kunnen worden voorzien voor de ondersteuning van baanbrekende innovatie;
- het inzicht dat dringend moet worden ingespeeld op nieuwe trends: hiertoe behoren onder meer vraagstukken als kunstmatige intelligentie en blokketentechnologieën, waarbij er tegelijkertijd een hoog niveau van gegevensbescherming, digitale rechten en ethische normen wordt gewaarborgd. De Europese Raad verzoekt de Commissie uiterlijk begin 2018 een Europese aanpak inzake kunstmatige intelligentie te presenteren, en verzoekt de Commissie de nodige initiatieven voor te leggen ter versterking van de randvoorwaarden, teneinde de EU in staat te stellen nieuwe markten te verkennen door middel van risicogebaseerde radicale innovaties en de leidende rol van haar industrie te bevestigen;

- een doeltreffend en billijk belastingstelsel dat geschikt is voor het digitale tijdperk:
het is belangrijk ervoor te zorgen dat alle bedrijven naar billijkheid hun deel van de belastingen betalen en dat er wereldwijd een gelijk speelveld tot stand wordt gebracht, in overeenstemming met de lopende werkzaamheden bij de OESO. De Europese Raad verzoekt de Raad werk te maken van de bespreking van de Commissiemededeling ter zake, en hij ziet uit naar passende Commissievoorstellen vroeg in 2018.
12. Onze doelstelling moet erin bestaan een meer geïntegreerde eengemaakte markt tot stand te brengen en de Europese burgers en bedrijven praktische voordelen te bieden. De Europese Raad zal de ontwikkelingen op dit gebied op de voet volgen en de nodige sturing bieden. De Europese Raad roept de instellingen op om hun wetgevingswerkzaamheden te intensiveren, en vraagt de lidstaten om de toepasselijke EU-wetgeving ten uitvoer te leggen en binnen het bestek van hun bevoegdheid alle maatregelen te treffen die nodig zijn om gestalte te geven aan het nieuwe digitale tijdperk. Vraagstukken die niet op het niveau van de Raad kunnen worden opgelost, zullen door de Europese Raad worden behandeld.

III. VEILIGHEID EN DEFENSIE

13. De Europese Raad herinnert aan zijn conclusies van juni 2017. Hij is ingenomen met de aanzienlijke vooruitgang die de lidstaten hebben geboekt met de voorbereiding van een kennisgeving inzake permanente gestructureerde samenwerking (PESCO), onder meer wat betreft een gemeenschappelijke lijst van toezeggingen en PESCO-governance. Hij moedigt de lidstaten die daartoe in staat zijn, aan om de Raad en de hoge vertegenwoordiger snel kennis te geven van hun voornemen om deel te nemen aan de PESCO. Daardoor zou de PESCO voor het eind van het jaar kunnen beginnen, met het oog op de snelle uitvoering van de afspraken, waaronder het starten van de eerste projecten. De Europese Raad waardeert het werk dat de twee wetgevers tot dusver hebben verricht met betrekking tot het voorstel van de Commissie voor een industrieel ontwikkelingsprogramma voor de Europese defensie (EDIDP). Hij roept de Raad op om nog voor het einde van het jaar tot een akkoord te komen met het oog op de zo spoedig mogelijke afronding van de onderhandelingen met het Europees Parlement, zodat de eerste vermogensprojecten die door de lidstaten zijn aangewezen, in 2019 kunnen worden gefinancierd.

14. De Europese Raad moedigt de lidstaten aan om binnen het Europees Defensiefonds flexibele en solide financieringsmechanismen te ontwikkelen, die de gezamenlijke aanschaf en/of het gezamenlijke onderhoud van vermogens mogelijk maken en die gebruikt kunnen worden om betere toegang te krijgen tot de meest geavanceerde vermogens. Doel is in heel Europa vermogens tot stand te brengen, te zorgen voor een concurrerende, innovatieve en evenwichtige basis voor de defensie-industrie van Europa, onder meer door grensoverschrijdende samenwerking en deelname van kleine en middelgrote ondernemingen, en bij te dragen tot ruimere Europese defensiesamenwerking, door synergieën te benutten en naast de financiering van de lidstaten ook EU-ondersteuning te mobiliseren. De industriële ontwikkeling voor Europese defensie zal ook EU-steun vergen voor investeringen door kleine en middelgrote ondernemingen en midcap-ondernemingen op het gebied van veiligheid en defensie. Hij moedigt de EIB aan verdere stappen te bespreken ter ondersteuning van investeringen in onderzoeks- en ontwikkelingsactiviteiten op defensiegebied. Hij is ingenomen met het eerste proefdraaien van de gecoördineerde jaarlijkse evaluatie inzake defensie (CARD), die nauwere samenwerking op defensiegebied tussen de lidstaten zou moeten helpen te stimuleren.

15. De Europese Raad benadrukt dat de PESCO, het Europees Defensiefonds en de CARD elkaar onderling moeten versterken teneinde de samenwerking op defensiegebied tussen de lidstaten te intensiveren.
16. De Europese Raad zal dit punt in december 2017 opnieuw bespreken en een beoordeling verrichten van de vorderingen die zijn gemaakt met alle onderdelen van de in december 2016 geformuleerde agenda voor externe veiligheid en defensie.

IV. EXTERNE BETREKKINGEN

17. De Europese Raad heeft een debat gehouden over de betrekkingen met Turkije.
18. De Europese Raad roept de DVK op onverwijld, volledig en onvoorwaardelijk haar verplichtingen uit hoofde van de resoluties van de VN-Veiligheidsraad na te komen en op een volledige, verifieerbare en onomkeerbare wijze een einde te maken aan haar nucleaire programma's en ballistische rakettenprogramma's. De recente houding van de DVK is onaanvaardbaar en vormt een ernstige bedreiging voor het Koreaans Schiereiland en daarbuiten. De Europese Raad onderstreept dat duurzame vrede en de denuclearisering van het Koreaanse schiereiland op vreedzame wijze moeten worden bewerkstelligd, door middel van een geloofwaardige en betekenisvolle dialoog. De EU-sanctieregeling ten aanzien van de DVK is verder versterkt met een aantal autonome sancties van de EU die op 16 oktober 2017 door de Raad Buitenlandse Zaken zijn vastgesteld. De Europese Raad zal zich in nauwe samenspraak met zijn partners beraden op verdere reacties en de EU zal bij derde landen blijven aandringen op volledige uitvoering van de VN-sancties.
19. De Europese Raad spreekt nogmaals zijn volledige steun uit voor het nucleair akkoord met Iran en schaart zich achter de verklaring van de Raad Buitenlandse Zaken van 16 oktober 2017.